

Hva mener lokalpolitikere om sosiale medier?

Sosiale medier er et sentralt element i politikk på nasjonalt nivå i ulike land, og viktig for å forstå dagens politiske prosesser. Sosiale mediers betydning og rolle er omstridt, mange frykter at de truer demokratiske prosesser og politisk representasjon. Vi har langt mindre kunnskap om sosiale medier i lokal politikk, hvordan det brukes og hva det betyr for rollen til kommunepolitikere og deres velgere. Er sosiale media en trussel? Til hvilke formål blir sosiale media brukt av kommunepolitikere? Dette er spørsmål vi har forsøkt å finne svar på.

Vi har intervjuet lokalpolitikere i tre av de største byene i Nord-Norge (Tromsø, Harstad, Bodø) og spurt om deres bruk av og syn på sosiale media i politisk sammenheng. Politikernes synspunkt på sosiale media og hvordan disse plattformene påvirker politikken er nyansert og ganske likt på tvers av kommuner, men de som uttrykker sterk skepsis til hvordan sosiale medier innvirker politikernes rolle er likevel i overtall.

*I en nylig publisert artikkel i *Frontiers political science**

(<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpos.2022.917716/full>) har vi sett på hvordan sosiale media påvirker og former rollen til lokalpolitikere i nord. Vi baserer oss på intervjuer med 24 formannskapsmedlemmer gjennomført i 2021 og 2022 og har spurt politikere om deres bruk og syn på sosiale medier, og hvordan det påvirker demokratiet.

Facebook er den foretrukne plattformen av dette sjiktet av politikere. Det er et mindretall av lokalpolitikere som velger å ikke være (politisk) aktiv på sosiale media, eller ikke ha sosiale media kontoer i det hele tatt. Lokalpolitikeres bruk av Facebook er – i motsetning til hvordan det tilsynelatende er på nasjonalt nivå – som oftest en blanding av det å være privat og det å være i en politikerrolle for de aller fleste. Det er kanskje ikke så rart – det å være lokalpolitiker innebærer en sterk relasjon til en lokal velgerbase og at man vil vise hvem man er.

Men, dette medfører også en utfordring for politikere: De opplever at det er vanskelig å skille sak og person, og det er ikke uvanlig med krasse personangrep på deres private profil. I den sammenheng viser vår studie at lokalpolitikere tenker strategisk rundt politisk kommunikasjon på sosiale media, og at de fleste er tilbakeholden med å engasjere seg i kommentarfelt. Flere hevder kommentarfeltene har gjort det vanskeligere å være politiker, at man må tåle mye, og at det er en belastning å lese gjennom kommentarer. En representant uttrykker at «Kommentarfelt-krig kulturen» som har utviklet seg distanserer politikken fra befolkningen.

Synet på sosiale medier er todelt for de fleste, selv om noen er svært skeptiske, mens noen få er svært positive. Sosiale medier har gjort debatten hardere og det er særlig unge kvinner som får stygge kommentarer. Usensurerte kommentarer er sterkt ubehagelig, og særlig ille er det når familie og venner reagerer. Flere – særlig unge kvinner – har pauser fra sosiale medier og har vurdert å slutte i politikken på grunn av rabierte uttalelser. Noen få, og i vårt utvalg var det menn i 40-50 årene, er svært positive til at de får ut sitt budskap bedre med sosiale medier. De tar seg ikke nær av hets, og mange beskriver seg selv som «hardhudet». Majoriteten er imidlertid nyansert i sitt syn – de mener at sosiale medier er både bra fordi de når ut og får kontakt – og ikke bra fordi debattene blir så harde.

Dette peker på et større demokratisk representasjonsproblem, og en bekymring mange av representantene uttrykker: Hvem er det som «orker» å gå inn i lokalpolitikken når de ser hva man må

tåle på sosiale media som politiker? Kan denne debattkulturen på sosiale media hindre gode kandidater fra å stille til valg? Og det er et tankekors at man ser ut til å kreve en type politikere som greier å håndtere hets.

Positive sider av sosiale media er at det gir politikerne bedre innblikk i det som foregår lokalt og legger opp til god kontakt med velgere. Det er positivt for lokaldemokratiet. Sosiale medier legger imidlertid også opp til ekko-kammer; det at man snakker til en gruppe med meningsfeller som støtter opp og forsterker meninger. Sosiale medier er heller ikke særlig godt egnet til å diskutere og utbrodere komplekse problemstillinger, de er mye bedre egnet til å fremme interesser og å få fram standpunkt i konflikter. Så kan man jo si at det å ha et ekko-kammer for en lokalpolitiker må være en god ting, da det gir trygghet og viser at man har oppslutning. Likevel er det et tankekors at flere av demokratiets debatter foregår på et forum der man ikke får motstand og heller ikke får drøftet ting skikkelig. Slik sett ser vi på denne arenaen tendenser til at utviklingen går vekk fra idealet om at kommunepolitikken skal være deliberativ og bygge på enighet.

Hilde Bjørnå, professor i statsvitenskap UiT Norges arktiske universitet, campus Tromsø

Beate Steinveg, førsteamanuensis i internasjonale relasjoner, Nord universitet

Hans Kristian Hernes, professor i statsvitenskap UiT – Norges arktiske universitet, campus Tromsø